

6. Galicja i jej dziedzictwo, T. XII: Galicja w 1848 r. Demografia, działalność polityczna i społeczna, gospodarka i kultura / pod red. A. Bonusiaka i M. Stolarczyka. – Rzeszów, 1999
7. Galicja i jej dziedzictwo, T. XV: Działalność wywoleńcza / pod red. J. Hoffa. – Rzeszów, 2001
8. Grodzicki S. Historia ustroju społeczno - politycznego Galicji 1772–1848. – Wrocław, 1971
9. Grzybowski K. Galicja 1848–1914. Historia ustroju politycznego na tle historii Austrii. – Kraków-Wrocław-Warszawa, 1959
10. Grodzicki S. W Królestwie Galicji i Lodomerii. – Kraków, 2005
11. Kraków-Lwów. Książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX w., T. 5 / pod red. J. Jarowieckiego. – Kraków, 2001
12. Malec J., Malec D., Historia administracji i myśli administracyjnej. – Kraków, 2003
13. Pijaj S. Między polskim patriotyzmem a habsburskim lojalizmem. Polacy wobec przemian ustrojowych monarchii habsburskiej (1866–1871). – Kraków, 2003
14. Prasa polska w latach 1864–1918 / pod red. J. Łojka. – Warszawa, 1976
15. Szyndler B. Dzieje cenzury w Polsce do 1918. – Kraków, 1993
16. Winiarski B. Ustrój prawno-polityczny Galicji. – Warszawa, 1915

Ковальчик Р. Феномен вільної преси на польських землях у період окупації. Галичина. У статті розповідається про розвиток преси в Галичині від часу заснування коронованої провінції Галичина і Людомерія в 1772 році аж до початку Першої світової війни. Простежується еволюція преси від моменту її жорсткого цензурування аж до періоду вільної преси після перетворення монархії Габсбургів в Австро-Угорську державу. Підкреслюється роль вільної преси в Галичині як для поляків, так і для українців.

Ключові слова: преса, цензура, інформаційне право.

Kowalchuk R. Le Phénomène d'une Presse Libre dans les Terres Polonaises Pendant les Partitions. La Galicie. Cet article traite de développement de la presse en Galicie, depuis la création de la province de Galicie et Lodomerie en 1772 jusqu'à l'éclatement de la Première Guerre mondiale. Montre l'évolution de la presse à partir de l'époque de la censure stricte, jusqu'à l'ère de la liberté de la presse après la transformation de monarchie des Habsbourg dans l'état austro-hongrois. Souligne le rôle d'une presse libre en Galice contre les terres polonaises, tant pour les Polonais que pour les Ukrainiens.

Mots-clés: la presse, la censure, loi sur la presse.

Адреса для листування: ldavout@interia.pl

УДК 007 : 304 : 659. 3

Наталія Круглик – магістрантка спеціальності «Журналістика», старший лаборант кафедри журналістики Національного університету «Острозька академія»

Порушення журналістських стандартів у політичній журналістиці під час виборів президента України 2014 року

У статті досліджено методику порушення журналістських стандартів під час дострокових виборів президента України 2014 року. На сьогодні актуальною є потреба виявлення та аналізу порушення професійних стандартів політичних журналістів задля побудови громадського суспільства та створення якісного українського медіапродукту. Виявлення найчастіших випадків порушень журналістських стандартів дозволить зменшити потік заполітизованої інформації та в майбутньому задекларувати основні принципи та норми роботи політичних журналістів.

Ключові слова: політична журналістика, журналістські стандарти, інформаційно-ідеологічна війна, маніпуляція, міф.

Постановка наукової проблеми та її значення. Політична журналістика виникла як структура політичної системи загалом і політичної комунікації як основного елемента взаємодії влади з аудиторією. Відповідно до цього, сьогодні, політична журналістика – це один із напрямів

© Круглик Н., 2014

роботи журналіста у виробництві та поширенні політичної інформації. За останні декілька місяців українське законодавство прийняло низку законів (наприклад, проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі» (щодо захисту інформаційного простору) № 2208а від 4.06.2013 року та інші), які викликали неоднозначну реакцію з боку працівників ЗМІ (законодавець збільшує коло інформації, яку буде заборонено розповсюджувати у ЗМІ), це стосується журналістів, які висвітлюють політичну інформацію і яким найважче дотримуватися норм не тільки журналістських стандартів, а й журналістської етики. «Етично треба діяти із тими, хто сам діє неетично. <...> політичні журналісти мають дотримуватися норм етики, хоча самі політики часто вважають себе вільними від будь-яких норм (недаремно політику вважають брудною справою). Неетичність об'єкта публікації аж ніяк не виправдовує неетичність дій журналіста щодо цього об'єкта» [5, с.149–166].

«Основними журналістськими стандартами, якими керується медійник у своїй професійній діяльності є: баланс думок і точок зору, оперативність, достовірність (посилання на джерела), відокремлення фактів від коментарів, точність, повнота представлення фактів та інформації по проблемі» [3]. Кожен соціальний інститут має нормативне підґрунтя, що є регулятором професійних дій спеціаліста у певній галузі. Не винятком є і мас-медіа, як основний канал засобів масової комунікації у суспільстві. «Головними нормативними джерелами, де відображені стандарти є Кодекс професійної етики українського журналіста, Етичний кодекс українського журналіста, Декларація принципів поведінки журналістів (Міжнародної федерації журналістів), міжнародні стандарти та принципи журналістської етики» [3]. На сьогоднішньому етапі розвитку журналістики доречним буде створення неурядових баз, які спостерігатимуть, щоб медіа дотримувалися передвиборчого законодавства. Оскільки, період виборів – це широкоохоплюючий просторовий та масовий час порушення журналістських стандартів, коли право кандидатів – бути почутими, а право виборців – знати про реальні наміри кандидатів – опускається.

Виклад основного на серіалу та обґрунтування отриманих результатів. Порушення журналістських стандартів будується за схемою, яка включає сукупність методів. Вони застосовуються для того, щоб ЗМІ впливало на процес виборів. Всі методи окремо пов'язані із журналістськими стандартами. У період передвиборчих баталії майже неможливо контролювати потік інформації, де політичні сили вдаються до корумпованих схем, щоб здобути прихильність чим більшої частини аудиторії. Станом на 25 травня 2014 року близько 10-ти громадських організацій заявило своє бажання проводити спостереження під час дострокових виборів президента України 2014 (ОПОРА, Інститут приватного та публічного права, Комітет виборців України та інші). Координатор парламентських і виборчих програм ОПОРИ Ольга Айвазовська зазначила, що за період президентських виборів 2014 року було зафіксовано 154 новини у день голосування, 1 093 матеріали регіональних новин, 3 600 згадок ОПОРИ в українських та зарубіжних ЗМІ, 76 000 відвідин сайту Мапи порушень, більш як 100 000 переглядів трьох просвітницьких роликів ОПОРИ у Youtube та понад 150 000 відвідин сайту ОПОРИ» [6]. Такий інформаційний сплеск деморалізує суспільну свідомість і люди легко піддаються маніпуляції.

Політична журналістика працює завжди, але на період виборів вона займає близько 80 % ефірного часу та майже стільки ж інформаційного наповнення пресових видань. Відповідно, у це й же період спостерігається велика кількість порушення норм журналістських стандартів. 25 травня 2014 року відбулися позачергові вибори президента України. ЗМІ сформувало політичні портрети потенційних учасників виборів (Петра Порошенка, Віталія Кличка, Юлії Тимошенко, Сергія Тігіпка та інші), переважна частина яких набрали голоси через активну участь у протестах на Майдані. «У рамках проекту «Моніторинг журналістських стандартів» Інститут масової інформації моніторив на предмет дотримання ЗМІ шести журналістських стандартів. У вибірку увійшло шість загальнонаціональних друкованих видань («Комсомольская правда в Украине», «Факты», «Корреспондент», «Газета по-українськи», «Сьогодні» і «Український тиждень») та чотири Інтернет-видання (Ліга, Обозреватель, УНІАН і LB.ua). У травні, в порівнянні з минулим місяцем, рівень дотримання журналістських стандартів у шести загальнонаціональних друкованих виданнях значно погіршився» [4]. Серед проведеного моніторингу найгірші показники отримали «Комсомольская правда в Украине» і «Газета по-українськи».

«Згідно з лібертаріанською концепцією журналіст – це особа на службі суспільства, а не окремих громадян чи інституцій» [5, с. 149–166]. Таким чином журналістика несе найвідповідальнішу місію – висвітлення інформації правдиво та збалансовано. Особливо це стосується періоду виборів, а саме у час, коли потужними медіа володіють політичні лідери. Наприклад, Ігор Коломойський власник телеканалів «1+1 медіа» чи власник групи каналів «Інтер» Дмитро Фірташ та каналів групи StarLightMedia Віктор Пінчук. Це лише частина медіа-магнатів, які мають свої мотиви пропаганди певних політичних сил. У соціальних мережах, зокрема у Фейсбуці, упродовж подій на майдані була створена група «Інтер в ігнор». Активісти закликали до бойкоту телеканалу, де журналісти в прямому ефірі висвітлюють неправдиву інформацію. В даному випадку має місце грубе порушення журналістських стандартів.

«Якщо людина заангажована певною ідеологією або політичною силою, то вона не має права писати на цю тему. Бо такий журналіст свідомо чи несвідомо перетворюється на агітатора. Він має аналізувати причини політичних явищ і процесів, незважаючи на свої особисті симпатії та антипатії» [5, с. 149–166]. В Україні вже стало традицією бути журналістом, а потім політиком. Наприклад, Олег Ляшко, Константин Усов або ж Мустафа Наєм, де останній 21 листопада 2013 зробив запис у Фейсбуці із закликом прийти на Майдан, що і стало початком Євромайдану. Пост зібрав 1600 лайків, 1225 коментарів і майже 900 перепостів. А вже 14 вересня 2014 Наєм публічно оголосив про закінчення журналістської діяльності із наміром бути політиком, балотуючись у раду від Блоку Порошенка. Сьогодні не тільки громадськість повинна фільтрувати маніпуляційні потоки, але й самі журналісти повинні безсторонньо подавати інформацію, без оціночних суджень, оскільки заангажованість працівника мас-медіа веде до інформаційно-ідеологічної війни. Мустафа Найем, працюючи журналістом в «Українській правді» та ведучим і головним редактором «Громадського телебачення», на одній із конференцій говорив, що Росія розв'язала проти України справжню інформаційно-ідеологічну війну, зокрема, через зарубіжні ЗМІ, аналітичні центри і деяких політиків з метою легітимізувати анексію АР Крим та спотворити погляд на реальні події. Також журналіст підкреслив, що «гаряча суміш» особистих емоцій, часто недостачі фактів та свободи слова і редакційної політики є справжнім викликом для журналістів, щоб зберігати неупередженість і відстороненість на ефірах і у репортажах» [6].

Ще однією із основних проблем недотримання журналістських стандартів є небажання самих телеглядачів, радіослухачів та читачів знати про реальну ситуацію. Під час конференції «Трансформація журналістики: цифрові виклики професійним стандартам та медіа етиці» експерт М. Саваневський зазначив, що «...людям приємно чути те, що вони хочуть почути. А медіа часто починають підігравати своїй аудиторії в цій ситуації» [6]. Проте, у добу технологічного прогресу, до порушень журналістських стандартів під час виборів часто вдаються у соціальних мережах. Велику кількість інформації можна поширити у мережі і зробити це таким чином, що людина навіть не запідозрить, що новина є «фейковою». Самі журналісти часто не маючи власної інформації для матеріалу із окупованої зони, брали її із неперевіраних джерел у соціальних мережах, YouTube. І відповідно до цього не було експертної думки людини певної кваліфікації, де, наприклад, про збройну загрозу Росії часто коментували самі журналісти, або ж українські політики.

«Цифрові технології ставлять перед нами виклики в історії медіа небачені, тому що, скажімо, в друкованих засобах – там зміни технологій відбувалися століттями і тривали від генотипу до кольору, на радіо і телебаченні – десятиліттями. А нам доводиться до цифрових технологій адаптуватися буквально на ходу. І дуже масштабно це відбувається в усьому світі, відкриває море всіляких можливостей для журналістики. Але, разом із тим, виникає чимало проблем саме в дотриманні журналістських стандартів і етичних вимог нашої професії», – застерігає голова Комісії з журналістської етики Володимир Мостовий» [6]. Основна проблема поширення та порушення журналістських стандартів – це неможливість контролювати Інтернет-ресурси.

2014-й став роком, коли моніторинг новин, передач у всі регіонах України проводився в умовах окупації. Важко було спрогнозувати, як працюватимуть українські канали висвітлення хід виборів у ЗМІ. Особливо на Півдні та Сході, де медіа сконцентрували свій інформаційний контент на висвітленні воєнних подій, де не тільки мирні жителі чи військові, а й працівники ЗМІ зазнавали значного морального та фізичного тиску. Цей факт став причиною частого вдавання регіональним ЗМІ до незбалансованості та викривлення фактів. Професор В. Іванов у одні зі своїх статей зазначив,

що «сьогодні помітна тенденція медіатизації політики, коли для успіху політик має вдало представити себе і свою концепцію в медіа-просторі. Українська дійсність спотворила і цю тенденцію. Українські виборці часто голосують не стільки «за» якусь політичну силу, скільки «проти» її опонентів» [5, с. 149–166]. Події на Майдані зменшили увагу виборців до цьогорічних кандидатів, де людей більше цікавив критичний стан суспільства, аніж вибори.

ГО «Телекритика», Академія української преси (АУП) та Комітет «Рівність Можливостей» / Асоціація «Спільний простір» на одному із засідань представили результати моніторингу виборчої кампанії у медіа. Наталія Лигачова, шеф-редактор «Телекритики», підтвердила, що «за результатами моніторингів, які проводить ГО «Телекритика», зменшилась кількість матеріалів з ознаками замовності – як на загальнонаціональних, так і на регіональних телеканалах. Від таких матеріалів відмовився Перший національний та майже повністю (з кінця квітня) – СТБ та «1+1». В той час як на «Інтері», ICTV і 5-му каналах з'являлось багато матеріалів з ознаками замовності. Утім, невмотивовану увагу до деяких кандидатів іноді можна пояснити не замовним характером, а скоріше прагненням каналів дотриматися формального балансу у синхронах кандидатів у президенти, через що подаються беззмстовні коментарі» [1]. Проте, незмінним лишився низький рівень дотримання журналістських стандартів. Академія української преси, провівши моніторинг, відзначила той факт, що у «травні лише 12 % новинних повідомлень представлені з двома точками зору, в той час як у квітні показник становив 21 %» [1]. Варто відмітити, що на минулорічних виборах у 2010 році показник був значно меншим.

У зв'язку із воєнними діями та агресією з боку Росії, журналісти часто не дотримувалися принципу «повноти представлення фактів та інформації по проблемі», тобто новини були перенасичені емоціями, не дотриманням принципу безсторонності, що фактично вело до прямого методу нав'ювання певної думки, часто із неперевіреними фактами. Наталія Лигачова, шеф-редактор «Телекритики» відмітила, «що у висвітленні подій на Сході та Півдні журналісти плутаються у термінології, що має наслідком фактичне визнання легітимності самопроголошеної або окупаційної влади. Телеканали часто приділяли зайву увагу заявам окупантам та сепаратистам, не даючи при цьому потрібного бекграунду та коментарів експертів. «Заяви російської влади часто коментують не українські експерти, а західні, – зазначила пані Лигачова. – Це є свідченням того, що у свідомості журналістів немає україноцентричності і розуміння, що вітчизняні експерти теж можуть адекватно коментувати ці події» [1].

При аналізі недотримання журналістських стандартів під час позачергових виборів президента України 2014 року мала місце інформаційна агресія з боку Росії, яка значно послабила український медійний простір. Була створена велика кількість ЗМІ, які мали на меті проросійську пропаганду. При такій конкуренції можна припустити, що українським медіа важко було протистояти російському інформаційному тиску, тим більше дотримуючись журналістських стандартів (збалансованості, беземоційності, відокремлення фактів від коментарів та інші). «На території України безпосередніми агентами проросійської пропаганди є низка ЗМІ, зокрема газета «Вести» (медіахолдинг Ігоря Гужви «Вести»), «Комсомольская правда в Украине» (холдинг УМХ, який належить Сергію Курченку), деякі інші видання та сайти. В Україні також виходять російські друковані видання, зокрема, «Российская газета в Крыму», «Российская газета в Киеве». Після придбання минулого року УМХ Сергієм Курченком зараз майже всі видання групи керуються російськими топ-менеджерами. Та ж ситуація, наприклад, і на телеканалі «Україна», який належить Рінату Ахметову, а з нещодавна також і на каналі News One, який у 2014 році придбав у Вадима Рабіновича народний депутат України (Партія регіонів) Євген Мураєв. Досить велика кількість ЗМІ належать соратникам Януковича або контролюються ними – наприклад, холдинг «Вести», телеканал 112, сайт УНН тощо» [7].

Часто порушення балансу думок та точок зору, або ж повнота представлених фактів від коментарів по проблемі, була використана на політичних ток-шоу. «Протягом останніх років режиму Януковича більшість телеканалів відмовилися від полілогічних політичних ток-шоу; на кінець лютого таке залишалось тільки на каналі ICTV. Після зміни влади ток-шоу з'явилися на каналах «Україна» («Майдан. Точка відліку»), «Інтер» («Чорне дзеркало»), Першому національному («Шустер live») тощо» [7]. Це розширило можливості кандидатів представляти свої програми та позиції в ефірі. «Справжнім проривом став проєкт «Національні дебати – 2014» на Першому

національному, який уперше в історії запропонував глядачам змістовні відповіді кандидатів, запитання без самореклами та піару. Кандидати отримали абсолютно рівні умови доступу до ефіру державного каналу. Щоправда, вже в процесі виявилися й певні огріхи, зокрема в роботі модераторів. Часом вони ставили не найбільш актуальні, а інколи неточні запитання» [7]. На першому національному у програмі «Шустер live» «9 березня самопроголошений прем'єр-міністр Криму Сергій Аксьонов отримав близько 30 хвилин практично немодерованого ефірного часу у прайм-таймі. А попередньо, 4 березня «Інтер» подав прес-конференцію Путіна без балансу думок (навіть за межами матеріалу впродовж випуску) і без украї необхідних бекграундів, які б, як мінімум, спростовували відверто брехливі тези російського президента. Подібним чином про цю прес-конференцію розповідали також Перший національний та ICTV. Щоправда, інші канали в той чи інший спосіб балансували цю інформацію» [7].

Позиція найбільших телеканалів була відчутна упродовж чергових виборів, де головним порушенням журналістського стандарту було недотримання балансу думок. «“Інтер” підтримував дії нової влади в усьому, окрім розслідування зловживань наближених до власника каналу Дмитра Фірташа представників колишньої влади. Критичними до влади та вибірково лояльними до сепаратистів є ЗМІ, що належать «сім'ї» Януковича – деякі видання UMN Group, медіа-холдингу «Вести», телеканал «112 Україна» та інші. Проте вони не наважуються виступати з відверто антиукраїнськими закликами. Агресивно проукраїнську позицію посідає телеканал «1+1», який у своїх новинах та спецпроектах намагається опонувати російській пропаганді та розвінчувати сконструйовані нею міфи (проект «Секретні матеріали»)» [7].

«У країнах, що розвиваються, влада переважно корумпована» [5, с.149–166]. Суспільні настрої під час Майдану, російська окупація Криму, сепаратистський рух на сході та півдні, що призвело до збройного протистояння – це початок внутрішнього конфлікту народу із владою. ЗМІ мають у своїх руках найбільшу владу – вплив. Але часто тим прописним стандартам, до яких неодноразово апелювало БІ-БІ-СІ та й уся європейська медійна система, сьогодні важко відповідати українській журналістиці, тим паче висвітлюючи інформацію такої корумпованої сфери, як політика. Українські медіа тільки розвиваються, велика частка яких ще живе за радянським способом мислення, коли лідери СРСР використовували найрізноманітніші методи впливу на журналістів.

Висновки. Професійні стандарти є початковим етапом побудови журналістики, а особливо політичної. Методи пропаганди, які використовують політичні лідери, беруться із самих же стандартів, для того щоб медіа завжди були однією із ідеологічних схем «просування» політичного мандата. Українським ЗМІ потрібно дотримуватися журналістських стандартів, діяти за чітко вказаними нормами, тільки тоді ризик маніпуляції у найвідповідальніший період перебудови суспільства – виборів, буде мінімальний, а відповідно і якість життя самих громадян – буде кращою.

«Будь-яка влада скочується до авторитаризму, віри у власну непогрішимість та божественну місію» [5, с. 149–166]. Політичний журналіст має руйнувати цей міф, не лише дотримуючись журналістських стандартів, а й ґрунтовною роботою над аналізом передвиборчих обіцянок, об'єктивним прогнозом політичних програм. Тому, що у роботі журналіста завжди повинна бути орієнтація на етичні (професійні) норми та закон.

Література

1. Громадські організації дали оцінку висвітленню виборчої кампанії у ЗМІ : [Електронний ресурс] // *Вибори та ЗМІ*. – Режим доступу : <http://vybory.mediasapiens.ua/2014/05/23/hromadski-orhanizatsiji-daly-otsinku-vysvitlennyu-vyborchoji-kampaniji-u-z>.
2. Дуцик Д. Політична журналістика / Д. Дуцик. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 138 с.
3. Журналістські стандарти : нормативна довідка [Електронний ресурс] // Інститут масової інформації. – Режим доступу : http://imi.org.ua/journalist_monitoring/32371-jurnalistski-standarti-normativna-dovidka.html.
4. Звіт з моніторингу журналістських стандартів. Травень 2014 року : [Електронний ресурс] // Інститут масової інформації. – Режим доступу : http://imi.org.ua/journalist_monitoring/44574-zvit-z-monitoringu-jurnalistskih-standartiv-traven-2014-roku.
5. Ліберальний дискурс мас-медіа: навч. посіб. / за заг. ред. В. Ф. Іванова. – К. : Академія Української Преси, 2011. – 168 с.

6. Підсумкова конференція ОПОРИ: візії майбутнього країни після виборів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oporaua.org/vybory/vybory-prezydenta-2014/article/5762-pidsumkova-konferencija-opory-viziji-majbutnogo-krajiny-pislja-vyboriv>
7. Телеканали більше симпатизували Порошенку : [Електронний ресурс] // MediaSapiens. – Режим доступу : http://osvita.mediasapiens.ua/view/teleanali_bilshe_simpatizovali_poroshenku/

Круглик Н. Б. Нарушения журналистских стандартов в политической журналистике во время выборов президента Украины 2014 г. В статье исследовано методику нарушения журналистских стандартов во время досрочных выборов президента Украины 2014 года. На сегодня актуальна потребность выявления и анализа нарушения профессиональных стандартов политических журналистов, для построения гражданского общества и создания качественного украинского медиа-продукта. Выявление наиболее частых случаев нарушений журналистских стандартов позволит уменьшить поток политизированной информации и в будущем задекларировать основные принципы и нормы работы политических журналистов.

Ключевые слова: политическая журналистика, журналистские стандарты, информационно-идеологическая война, манипуляция, миф.

Kruglyk N. B. Violation of Journalistic Standards in Political Journalism During the Presidential Elections in Ukraine 2014. In the article the technique violation of journalistic standards in the early presidential elections in Ukraine 2014. Today there is an urgent need for detection and analysis of violation of professional standards of political journalists, to build civil society and creating a quality product Ukrainian media. Identify the most common violations of journalistic standards will reduce the flow of information and politicized in the future to declare the basic principles and norms of political journalists.

Keywords: political journalism, journalistic standards, information and ideological war, manipulation myth.

Адреса для листування: kruglyk.natali@yandex.ua

УДК 81-112:161.2

Уляна Мочарська – аспірантка
Тернопільського національного педагогічного університету імені Василя Гнатюка

Вплив розвитку преси та суспільно-політичних умов на формування національної культури

У статті проведено огляд суспільно-політичних умов, які вплинули на формування української культури та визначали статус української мови у громадському житті. Зокрема, представлений аналіз умов існування українців Галичини в роки польського панування. А також здійснено аналіз впливу історичних подій на становлення, функціонування та розвиток україномовних періодичних видань. Проведено аналіз ролі і місця періодичних видань у формуванні суспільної думки. Адже періодичні видання виступають засобом формування громадської думки, виховання та духовного розвитку особистості, і є свідченням культурного рівня нації. Вони відіграють одну з основних ролей у розбудові громадянського суспільства та в процесі державотворення. Пізнання історії становлення сучасної української літературної мови в усіх її функціональних різновидах – одне із актуальних завдань сучасного мовознавства. Для дослідників, які вивчають історію української мови, періодика має надзвичайно велике значення, як важливе багатопланове історичне джерело.

Ключові слова: періодика, культура, формування, суспільство, статус.

Постановка наукової проблеми та її значення. Пізнання історії становлення сучасної української національної культури та мови в усіх її функціональних різновидах – одне із актуальних завдань сучасної культурології та мовознавства. Для дослідників, які вивчають історію українського суспільства, одним з важливих багатопланових історичних джерел є періодичні видання.